

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

DEPARTAMENT DE MOBILITAT

Taller de diagnòstic i propostes

“L’accessibilitat als instituts Cap de Llevant i Pasqual Calbó”

Document – resum

Abril de 2008

EQUIP RESPONSABLE DE L'ORGANITZACIÓ DEL TALLER

Organització local

Rubén Martín Geijo

Coordinació i direcció del taller

Marta Román Rivas

Gea 21

Equip de monitors

Alfonso Sanz Alduán

Sergi Marí Pons

David Carreras Martí

Marta Román Rivas

Confecció del document resumen

Gea 21

PARTICIPANTS

Grup 1: Alumnat

Estrella Lin
Kailash Teixidor
Karen Riera

Grup 2: Mares i pares

Gonçal Seguí
Francisco Sánchez
Clemen García
Glòria Coll
Jesús Barrassa
Montserrat Peig

Grup 3: Instituts (personal docent i no docent)

Mònica Previ
Rafael Andreu
Genar Escandell
Tomàs Santamaria
Jaume Bonet
Maria del Mar Lluch
Luís Recuero
Rodrigo Pérez Recio
Joan Coll

Grup 4: Administració (tècnics i polítics)

Mateu Llabrés
José María Franch
Albert Martínez
Florencio Conde
Gonzalo Marcos
Remigio Lora
Sergi Cruz
Rubén Martín
Jesús Alonso

ÍNDEX

1	OBJECTIUS I METODOLOGIA.....	5
2	PRIMERA SESSIÓ: DIAGNÒSTIC.....	9
2.1	Diagnòstic realitzat pels diferents grups de treball.....	9
2.1.1	Grup d'alumnes. Grup 1.....	9
2.1.2	Grup de mares i pares d'alumnes. Grup 2.....	11
2.1.3	Grup de personal dels instituts. Grup 3.....	13
2.1.4	Grup Administració. Grup 4.....	15
2.2	Quadres - resum.....	18
3	SEGONA SESSIÓ: PROPOSTES.....	20
3.1	Propostes dels grups temàtics.....	20
3.1.1	Taller temàtic: Intervencions en el viari i en la gestió de la mobilitat.....	20
3.1.2	Taller temàtic: Intervencions en els instituts.....	22
3.1.3	Taller temàtic: Canvi cultural amb relació a la mobilitat.....	24
3.1.4	Taller temàtic: Intervencions de context en l'entorn de l'illa.....	26
3.2	Les propostes més valorades o amb més suport.....	28
4	PROGRAMA DE LA JORNADA.....	31

1 OBJECTIUS I METODOLOGIA

La publicació que aquí es presenta, correspon a les conclusions del Taller de participació celebrat el dia 9 d'abril sobre l'accessibilitat als instituts Cap de Llevant i Pasqual Calbó. En aquestencontre, al voltant de trenta persones vinculades als instituts i a les administracions relacionades amb els temes de mobilitat, aconseguiren elaborar un diagnòstic consensuat sobre els principals problemes que troben els desplaçaments a peu i ciclistes realitzats per accedir a ambdós centres educatius i es plantejaren un conjunt de propostes d'acció dirigides a solucionar les dificultats detectades.

En l'organització del taller ha participat el Consell Insular de Menorca juntament amb les comissions de mobilitat dels instituts Cap de Llevant i Pasqual Calbó. Aquesta jornada es celebrà durant la tarda del dimecres 9 d'abril de 2008 a l'edifici del CIME i va tenir una durada d'unes quatre hores i mitja.

La metodologia aplicada per afavorir els resultats d'aquestencontre és una adaptació del mètode EASW. Aquest mètode ha estat elaborat en el marc dels programes VALUE II i INNOVATION per la Direcció General XIII de la Comissió de les Comunitats Europees, a partir dels treballs previs de l'Institut Danès de Tecnologia.

Aquesta metodologia constitueix una eina molt eficaç per facilitar la participació de diversos sectors de la ciutadania en un pla d'igualtat a través de la celebració de debats públics. La possibilitat d'expressar idees de forma individual, el diàleg fluït que

permet el treball en petits grups, la visió conjunta d'idees consensuades i l'obtenció de resultats pràctics i executables en un temps molt limitat, fan d'aquesta metodologia una eina eficaç per als objectius marcats en el projecte d'accessibilitat.

El taller és una peça d'un projecte de llarg recorregut l'objectiu últim del qual és transformar les pautes de mobilitat de l'alumnat i del personal docent i no docent d'ambdós centres educatius i anar creant referències pràctiques a l'illa de Menorca que vagin transformant la mobilitat cap a models més sostenibles.

Es pot dir que aquest procés de participació social alimenta l'última fase del projecte que s'ha vingut realitzant durant el curs escolar 2007-08, on s'han realitzat estudis previs d'anàlisi de la mobilitat als instituts –amb una enquesta a una mostra representativa com a eina principal- i amb distintes activitats educatives entre les que destaca la celebració de dues “setmanes de la mobilitat”, durant les quals s'ha promogut i facilitat que tant professors/es com alumnes poguessin arribar a peu o en bicicleta als seus centres.

Aquest taller es concep, per tant, com una eina que s'integra dins del treball tècnic, plantejant com a objectius concrets de la jornada elaborar un diagnòstic consensuat per part dels distints grups implicats i redactar un conjunt de propostes que donin solució als problemes de mobilitat detectats.

El taller té també un caràcter didàctic per a totes aquelles persones que hi intervenen. És pretén mostrar com els processos de participació social vinculats als temes territorials i urbans suposen una millora

inqüestionable en la qualitat de la presa de decisions. Aquesta millora es sustenta en els següents motius:

- Intervenen els subjectes directament implicats i la informació que tècnics/ques i polítics/ques obtenen ja no és només de gabinet sinó que és molt més rica que la que s'aconsegueix d'altres fonts habituals –estadístiques, per exemple.
- Aquests mètodes permeten que surtin a la llum els aspectes subjectius de la presa de decisions que són qüestions rellevants per a poder executar polítiques ajustades a la realitat.
- Participen les persones directament implicades i les propostes s'ajusten a la seva visió i al que estan disposades a assumir; no són imposades des d'un altre àmbit i, per tant, seran més fàcilment executables que les que no compten amb l'opinió dels usuaris.
- Per una altra banda, la població es topa amb les dificultats que planteja la gestió pública i l'elaboració de propostes concretes i pot entendre i valorar millor aquestes tasques.
- Posar en el centre del debat les dificultats de la joventut per moure's de forma segura i autònoma i que ells i elles participin directament, suposa donar un gir a la forma en que habitualment es debaten els assumptes vinculats a aquest col·lectiu. Freqüentment es tracta a la joventut com a "problema", com un grup inadaptat i l'objectiu és educar-los i transformar les seves pautes de comportament. En aquest taller es demana la col·laboració a la gent jove per millorar els temes de mobilitat, atès que les ciutats, els camins i les carreteres que els adults construïm no s'adeqüen al que ells i elles necessiten.
- Per últim, però no menys important, crear un espai de debat, intercanvi i comunicació entre persones tan diverses per edat o activitat i tenir la oportunitat d'escoltar els distints

punts de vista és un exercici de ciutadania que satisfà enormement als que hi assisteixen. La "queixa" habitual es transforma en proposta constructiva.

L'encontre no partia de zero, sinó que els estudis previs ja havien tret a la llum les grans dificultats que existeixen per a que aquelles persones que volen anar caminant o en bicicleta als instituts puguin fer-ho en condicions agradables i segures. És més, es va detectar, a través de l'enquesta, que pràcticament una quarta part de l'alumnat – 21 %- i més de la meitat del personal docent i no docent –56 %- hi desitjaria anar diàriament o bé en bici o bé a peu, quan ara mateix ho fa menys del 8 %. Per tant, es va considerar necessari treballar conjuntament per a que aquest desig de canvi en les pautes de mobilitat cap als mitjans sostenibles, es pogués realitzar per part d'aquells que ja tenen aquest interès.

L'objectiu concret d'aquest encontre era com aconseguir que les persones que volen anar a peu o en bicicleta als instituts ho puguin fer en condicions agradables y en seguretat.

Amb la finalitat de complir aquest objectiu, es va cercar comptar amb les diferents visions i percepcions en relació a la forma d'accés als instituts, així com amb els diferents agents implicats en els temes de mobilitat, cercant una composició diversa que reflectís la diversitat de punts de vista.

Es convidà:

- Alumnes de diverses edats i de cursos tant de matí com de tarda.
- Personal docent i no docent dels dos instituts.
- Mares i pares d'ambdós centres.
- Tècnics i tècniques municipals vinculats a les àrees de mobilitat, urbanisme i medi ambient dels

ajuntaments de Maó, Es Castell i Sant Lluís, i del Consell Insular de Menorca.

Les persones assistents foren convidades personalment d'acord amb els perfils, ja que és necessari fixar un nombre limitat de participants per garantir la profunditat i eficàcia dels debats. És important recalcar que les persones convidades ho són a títol personal, no com a "representants" del col·lectiu al qual pertanyen. L'únic criteri a l'hora de realitzar la delicada tasca de la selecció (ja que es renúncia a comptar amb les opinions, igualment valuoses, de molts altres possibles assistents) és intentar configurar un grup suficientment variat de persones que reflecteixi de la forma més fidedigna possible el mapa social de l'àmbit de debat. Aquest objectiu es va aconseguir àmpliament en tots els grups excepte en el dels joves, que varen quedar clarament infrarepresentats.

El taller consta de dues sessions de treball: en una primera s'elabora un diagnòstic per detectar les oportunitat i les dificultats de permetre l'accessibilitat a peu o en bicicleta als instituts. La segona es centra en elaborar, també de forma conjunt i per consensos successius, unes propostes de línies d'acció per avançar en la resolució de les dificultats detectades, partint dels avantatges i de les fortaleces que els grups havien manifestat prèviament.

En aquesta segona sessió es treballa en grups a partir d'una sèrie de temes proposats als participants i que recullen els aspectes més rellevants tractats en la primera part del taller:

Taller temàtic A: Intervencions en el viari i en la gestió de la mobilitat

Taller temàtic B: Actuacions en els instituts

Taller temàtic C: Canvi cultural amb relació a la mobilitat

Taller temàtic D: Intervencions de context a l'entorn de l'illa

A les i els participants de cada taller temàtic se'ls demanà que elaboressin un llistat amb cinc propostes consensuades per a la seva presentació al plenari i posterior selecció per part de tots els assistents. Aquestes idees foren votades en el plenari final, per obtenir un llistat jerarquitzat de les aportacions del Taller.

Les tres sessions plenàries que es van celebrar al llarg del taller, és a dir, la de presentació, la segona, de posta en comú del treball dels grups funcionals de la primera sessió i, al final, de conclusió i votació després del treball de la segona sessió a càrrec dels grups temàtics, foren moderades i coordinades per Marta Román, de Gea21. Un equip de quatre monitors, format per Alfonso Sanz, Sergi Marí, David Carreras i Marta Román, es va encarregar d'orientar als participants dins de cadascun dels grups de treball simultanis, així com d'exercir de notaris de tot allò debatut i formulat en aquests.

El diagnòstic, així com les propostes concretes, que es presenten a continuació, corresponen tant al resultat dels debats com a la visió personal d'aquells que finalment assistiren al Taller.

El document de conclusions intenta resumir, amb la major transparència possible, l'abundància d'opinions i propostes que van sorgir al llarg de la tarda, encara que és impossible reflectir

l'ambient del mateix en tota la seva riquesa i creativitat.

És necessari agrair a totes les persones assistents el seu temps i la seva experiència posada a disposició de la comunitat amb una generositat lloable, sense els quals els resultats d'aquest taller no haurien tingut la riquesa i diversitat aconseguides.

Clarament els resultats d'aquesta jornada contribueixen a enriquir els projecte que s'està desenvolupant sobre accessibilitat als instituts i esperem que aquesta reflexió compartida sobre mobilitat serveixi a aquells que hi assistiren i a d'altres experiències que es desenvolupin a l'illa en un futur.

2 PRIMERA SESSIÓ: DIAGNÒSTIC

2.1 Diagnòstic realitzat pels diferents grups de treball

Després de la benvinguda i presentació dels objectius del taller, les persones assistents es van dividir en quatre grups funcionals diferents (Alumnes; mares i pares; personal docent i no docent; y persones de l'administració –polítics i tècnics-) i es van reunir en tallers independents de debat. Van elaborar un diagnòstic al llarg d'una sessió de treball d'una hora, expressant les dificultats i les oportunitats que hi ha avui en dia per a poder anar a peu o en bicicleta als instituts.

És precís assenyalar que la informació aquí plasmada correspon a la recollida amb la major fidelitat possible durant el desenvolupament dels tallers pels respectius monitors, els quals s'han encarregat en cada cas d'elaborar els resums següents.

Els comentaris dels monitors, quan apareixen, tenen un caràcter subjectiu i en cap cas pretenen ser una valoració del taller. La seva principal funció és la d'ajudar a situar l'ambient del mateix, aclarint aquells aspectes que ho precisin.

La dinàmica de treball que es va dur a terme en els grups va consistir en una reflexió per parelles, una posada en comú amb un petit debat, i un temps per acordar els temes principals, a judici del grup, per presentar-los a la resta de l'assemblea com la visió conjunta del grup de treball.

2.1.1 Grup d'alumnes. Grup 1

Monitora :

Marta Román Rivas

Participants:

Estrella Lin

Kailash Teixidor

Karen Riera

Comentaris de la monitora:

Malgrat l'escàs nombre d'alumnes que van assistir a l'encontre, el grup de treball va resultar molt interessant i va aconseguir que el taller global s'enriquís amb l'aportació de la gent jove.

En aquest primer grup de treball, el concepte d'avantatge substitueix moltes vegades el d'oportunitat i els beneficis de caminar o pedalejar centren el debat. No obstant, es considera que aquesta percepció juvenil dels modes no motoritzats pot ser considerada en si mateixa com una oportunitat.

Oportunitats:

Idees exposades pels membres del grup de forma individual i debatudes en comú:

- Caminar o pedalejar no contamina
- Anar en bicicleta o caminant no fa mal bé el medi ambient

- El camí a l'institut resulta agradable
- En bicicleta arribes més prest
- Arribes més ràpid perquè no hi ha embussos
- No està lluny, l'institut, de ca meva
- És divertit anar en bicicleta
- És més divertit anar en bicicleta que anar en cotxe
- És divertit, es poden fer "caballitos"
- Pel matí arribes a l'institut deixondit
- Quan vas en bici fas exercici sense adonar-te
- Un cop comprada, no costa doblers

Les oportunitats presentades pel grup al primer plenari:

- **És divertit anar en bici**, més divertit que anar en cotxe
- **No contamina**. No fa mal bé el medi ambient
- **Fas exercici** mentre gaudeixes del paisatge.
- Una vegada comprada la bici, **no costa diners**.
- Arribes a l'institut **deixondit y ràpid**.

Dificultats:

Idees exposades pels membres del grup de forma individual i debatudes en comú:

- No hi ha carril bici
- És molt perillós anar en bicicleta
- A les voreres molestes i pel mig del carrer és perillós, no hi ha lloc segur per circular
- Hi ha pares i mares que no deixen, perquè tenen por
- Has de deixar la bici fora de l'institut i te poden prendre coses o robar-la
- Te poden robar la bicicleta
- T'has d'aixecar amb més temps d'anticipació
- Has de sortir abans de casa
- Està mal vist entre els alumnes anar en bici. Està relacionat amb ser "pobre"
- Et miren "raro", se'n riuen quan et veuen amb la bicicleta
- Les motxilles pesen molt
- No saps fer "parches"; què fas quan es punxa la bicicleta?
- De repent fa vessa anar en bicicleta
- Si plou, has de cercar una altra forma d'anar-hi

Les dificultats presentades pel primer grup al plenari:

- **No hi ha lloc per circular en bicicleta:** molesta a la vorera i és perillós anar per la calçada
- A moltes mares i pares els fa **por i no deixen anar-hi als fills/es.**
- **No hi ha lloc adequat als instituts per deixar les bicicletes segures.** De vegades les punxen (i no sabem arreglar les punxades) i altres vegades, en roben peces.
- **Les motxilles pesen molt.**
- Quan plou o fa molt de vent, has de cercar un **mitjà alternatiu de transport per anar a l'institut** i no resulta fàcil.
- **Està mal vist** entre els alumnes anar en bicicleta, se'n riuen de tu.

2.1.2 Grup de mares i pares d'alumnes. Grup 2

Monitor :

David Carreras Martí

Participants:

Gonçal Seguí

Francisco Sanchez (substituint Matilde Valero)

Clemen García

Glòria Coll

Jesús Barrassa

Montserrat Peig

Oportunitats:

Idees exposades pels membres del grup de forma individual i debatudes en comú:

- Situació pròxima de 3 nuclis de població i 2 centres
- S'estan començant a posar carrils bici en alguns llocs de l'entorn
- Potencia l'anar junts, en grup. Afavoreix la integració.
- Ja hi han hagut avanços en transport escolar i en accessos en els darrers anys.
- Estudiants i professors conscienciats per anar en bici. Predisposició de l'administració.
- Clima mediterrani favorable: plou pocs dies.
- El nou Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU) de Maó recull la idea de potenciar la mobilitat en bicicleta.

- Existeix un debat viu al voltant d'aquest tema en els tallers de l'Agenda 21 Local i a la Plataforma per a la Mobilitat Sostenible.
- Es potencia l'autonomia del/de la jove, donant-li major independència.
- Es fa un exercici saludable.
- Permet contemplar un paisatge polític
- Redueixes la contaminació. Bo pel medi ambient.
- Existeix, ja per si mateixa, una bona xarxa de camins rurals tradicionals

Les oportunitats presentades pel grup al primer plenari:

- **Bona situació:** són dos centres escolars propers a tres nuclis de població.
- Permet de potenciar l'**exercici físic**.
- Permet de potenciar l'**autonomia i la relació social**.
- Voluntat de **recuperació de la xarxa de camins rurals**, tant per part de l'administració com des d'altres col·lectius
- **Bona predisposició** de la comunitat educativa, les administracions i la societat en general.

Dificultats:

Idees exposades pels membres del grup de forma individual i debatudes en comú:

- Problemes de seguretat amb les carreteres principals.
- Sant Lluís i Es Castell queden més enfora
- Excessiu pes de les motxilles. Bicycletes poc preparades.
- Algunes actituds negatives cap a l'ús de la bicicleta: mal vist en alguns àmbits.
- Falta d'educació vial en general.
- Falta de cultura de bicicleta.
- Falta de seguretat per deixar la bicicleta a l'institut
- Falta de carril bici des dels centres a les poblacions.
- En les carreteres procedents de Sant Lluís i Es Castell no hi ha vorera, ni suficient voral ("arcén")
- Falta de coordinació de les 5 administracions (Govern Balear, Consell Insular i els 3 ajuntaments)
- Transport públic, com alternativa a l'escolar, insuficient.
- Hi ha persones amb dificultats de mobilitat que mai no podrien arribar en bici.
- L'horari del centre no ho afavoreix.
- Problemes d'higiene per la suor.

Les dificultats presentades pel grup al primer plenari:

- **Falta de seguretat vial**, per infraestructures i comportament.
- Excessiu pes de les motxilles.
- **Falta de cultura de la bicicleta i d'anar a peu.** “ No mola anar en bici”
- **Transport públic insuficient**, com alternativa per als dies en que estàs malalt, fa mal temps, etc.
- **Massa administracions implicades**, el que dificulta la coordinació.

**2.1.3 Grup de personal dels instituts.
Grup 3**

Monitor :

Sergi Marí

Participants:

Mònica Previ

Rafael Andreu

Genar Escandell

Tomàs Santamaria

Jaume Bonet

Maria del Mar Lluch

Luís Recuero

Rodrigo Pérez Recio

Joan Coll

Comentaris del monitor:

El grup estava format tant per professors com per personal no docent i va analitzar primer les dificultats, tema que el va ocupar més temps que el dedicat a les oportunitats. Tanmateix, per seguir un ordre coherent en tot el document, aquí exposem en primer lloc el treball realitzat sobre les oportunitats.

El grup tingué una tendència a debatre principis generals i relacionats més amb els patrons culturals i socials que amb els centres en si, però al final va fer un gran esforç de concreció.

Oportunitats:

Idees exposades pels membres del grup de forma individual i debatudes en comú:

- Distància no excessiva (dels instituts a les poblacions de referència)
- Moviment social (sobre mobilitat) iniciat als centres
- Alguna part agradable dels camins d'accés
- Estímul a l'exercici físic i de la salut
- Transport no contaminant i econòmic
- Contribueix a un espai més amable
- Actualment hi ha una bona sensibilitat de l'Administració i de la societat
- Col·lectius del professorat preocupats i sensibilitzats
- Afavoreix les relacions personals
- Millor integració amb l'entorn

Les oportunitats presentades pel grup al primer plenari:

- **Distàncies** no excessives i entorn favorable
- Contribuir a **un espai i unes relacions** més amables
- **No contaminant i econòmic**

- Bona **sensibilitat social** als centres i a l'Administració

- Millora dels **hàbits de salut.**

Dificultats:

Idees exposades pels membres del grup de forma individual i debatudes en comú:

- Falta de seguretat
- Falta d'un carril bici
- Falta d'un camí d'ús exclusiu (d'accés als centres)
- Excés de trànsit
- Itineraris prioritzat per als cotxes
- Dificultats de compaginar les activitats en el centre amb les tasques familiars
- Ubicació perifèrica dels instituts
- Distància excessiva per anar a peu
- El clima
- Falta d'instal·lacions d'higiene personal i d'altres tipus
- Falta de temps
- La bicicleta no està prou de moda
- Por als desperfectes a les bicis
- Pes de les motxilles i altres càrregues
- Sedentarisme
- Inèrcia a seguir els models establerts
- Por dels pares en relació a transitar en bici

Les dificultats presentades pel grup al primer plenari:

- Manca de **carrils i voreres**.
- Patrons culturals (**sedentarisme** i gestió del temps)
- Excés de càrrega (**motxilles**, etc.)
- Falten **instal·lacions** d'higiene i de seguretat de les bicis
- **Excés de trànsit** i cultura del cotxe

Comentaris del monitor:

Els punts de vista sobre mobilitat es conformen a partir de l'experiència individual no generalitzable, amb una important càrrega subjectiva i cultural. El taller permeté constatar aquesta afirmació en platejar varis participants visions contraposades dels condicionants de la mobilitat vianant i ciclista; el que per a alguns era un avantatge de l'àmbit d'anàlisi (per exemple la topografia o les distàncies) per a d'altres era un element de desavantatge o factor disuasori.

Oportunitats:

Idees exposades pels membres del grup de forma individual i debatudes en comú:

2.1.4 Grup Administració. Grup 4

Monitor :

Alfonso Sanz

Participants:

Mateu Llabrés

José María Franch

Albert Martínez

Florencio Conde

Gonzalo Marcos

Remigio Lora

Sergi Cruz

Rubén Martín

Jesús Alonso

- Salut
- Menys trànsit
- No genera contaminació
- Autonomia de joves i pares
- Convivència i socialització entre alumnes
- Existència de camins alternatius
- Canvi de mentalitat creixent (en ciutadans)
- El plantejament urbanístic pot tenir en compte aquest accés
- Parc de bicicletes existent
- La població immigrant és propícia a aquests modes

- Actituds noves de les administracions
- Distàncies curtes
- Una xarxa comú de camins i carreteres
- Clima favorable
- Potencial creixement del transport públic
- Previsions d'infraestructures vianants i ciclistes
- Topografia adequada

Les oportunitats presentades pel grup al primer plenari:

- **Canvi d'actitud en la ciutadania i en les administracions** en relació a aquests mitjans de desplaçament.
- Existència d'una **xarxa de camins alternatius**.
- El **creixement del transport públic** seria favorable als desplaçaments a peu i en bicicleta.
- **Plans urbanístics** i d'altre tipus que poden **integrar els mitjans no motoritzats**.
- **Una part dels desplaçaments és adequada per realitzar-se a peu o en bici** degut a les distàncies, les pendents o el clima.

- Existència d'un **nombre elevat de bicicletes**.

Dificultats:

Idees exposades pels membres del grup de forma individual i debatudes en comú:

- Molt de trànsit i velocitat dels vehicles motoritzats
- Dificultats de la mescla de trànsits
- Creuament de vies urbanes i interurbanes
- Camins tallats o en mal estat
- Característiques físiques dels camins (estrets, parets seques, perillositat)
- Falta d'aparcabicis segurs
- Horaris sense llum diürna
- Pes de les motxilles (a peu o en bici no preparades)
- Falta de senyalització adequada
- Desplaçaments en transport públic els dies de mal temps
- Falta de transport públic
- Problema de seguretat (confiança dels pares)
- Inseguretat. No es resol posant policia
- Distàncies a peu llargues
- Distàncies, sensació cultural, en relació a Sant Lluís i Es Castell
- Formació en relació a l'ús de la bici i dels camins i vies interurbanes
- Topografia (desnivell) ¿mental?
- Costos i hàbits vinculats a l'automòbil

- Falta d'espais educatius on fer educació vial
- Absència de carrils vianant-bici (itineraris escolars)

Les dificultats presentades pel grup al primer plenari:

- **Percepció d'inseguretat** per part dels pares i de la societat en general.
- **Falta de formació i costum** en relació a l'ús de la bici i d'espais educatius específics als centres.
- **Falta d'adaptació dels centres educatius** (instituts): motxilles i aparcabicis segurs.
- Una part dels desplaçaments a peu o en bici estan condicionats per les **distàncies, la topografia o el clima.**

2.2 Quadres - resum

OPORTUNITATS

Les oportunitats presentades pel grup d'ALUMNES

- És divertit anar en bici, més divertit que anar en cotxe
- No contamina. No fa mal bé el medi ambient
- Fas exercici mentre gaudeixes del paisatge.
- Una vegada comprada la bici, no costa diners.
- Arribes a l'institut deixondit y ràpid.

Les oportunitats presentades pel grup de MARES I PARES

- Bona situació: són dos centres escolars propers a tres nuclis de població.
- Permet de potenciar l'exercici físic.
- Permet de potenciar l'autonomia i la relació social.
- Voluntat de recuperació de la xarxa de camins rurals, tant per part de l'administració com des d'altres col·lectius
- Bona predisposició de la comunitat educativa, les administracions i la societat en general.

Les oportunitats presentades pel PERSONAL DELS INSTITUTS

- Distàncies no excessives i entorn favorable
- Contribuir a un espai i unes relacions més amables
- No contaminant i econòmic
- Bona sensibilitat social als centres i a l'Administració
- Millora dels hàbits de salut.

Les oportunitats presentades pel grup de l'ADMINISTRACIÓ

- Canvi d'actitud en la ciutadania i en les administracions en relació a aquests mitjans de desplaçament.
- Existència d'una xarxa de camins alternatius.
- El creixement del transport públic seria favorable als desplaçaments a peu i en bicicleta.
- Plans urbanístics i d'altre tipus que poden integrar els mitjans no motoritzats.
- Una part dels desplaçaments és adequada per realitzar-se a peu o en bici degut a les distàncies, les pendents o el clima.
- Existència d'un nombre elevat de bicicletes.

DEBILITATS I DIFICULTATS

Les dificultats presentades pel grup d'ALUMNES

- **No hi ha lloc per circular en bicicleta:** molesta a la vorera i és perillós anar per la calçada
- A moltes mares i pares els fa **por i no deixen anar-hi als fills/es.**
- **No hi ha lloc adequat als instituts per deixar les bicicletes segures.** De vegades les punxen (i no sabem arreglar les punxades) i altres vegades, en roben peces.
- **Les motxilles pesen molt.**
- Quan plou o fa molt de vent, has de cercar un **mitjà alternatiu de transport per anar a l'institut** i no resulta fàcil.
- **Està mal vist** entre els alumnes anar en bicicleta, se'n riuen de tu.

Les dificultats presentades pel grup de MARES I PARES

- **Falta de seguretat vial,** per infraestructures i comportament.
- Excessiu **pes de les motxilles.**
- **Falta de cultura de la bicicleta i d'anar a peu.** “ No mola anar en bici”

- **Transport públic insuficient,** com alternativa per als dies en que estàs malalt, fa mal temps, etc.
- **Massa administracions implicades,** el que dificulta la coordinació.

Les dificultats presentades pel PERSONAL DELS INSTITUTS

- Manca de **carrils i voreres.**
- Patrons culturals (**sedentarisme** i gestió del temps)
- Excés de càrrega (**motxilles**, etc.)
- Falten **instal·lacions** d'higiene i de seguretat de les bicis
- **Excés de trànsit** i cultura del cotxe

Les dificultats presentades pel grup de l'ADMINISTRACIÓ

- **Percepció d'inseguretat** per part dels pares i de la societat en general.
- **Falta de formació i costum** en relació a l'ús de la bici i d'espais educatius específics als centres.
- **Falta d'adaptació dels centres educatius** (instituts): motxilles i aparcabicis segurs.
- Una part dels desplaçaments a peu o en bici estan condicionats per les **distàncies, la topografia o el clima.**

3 SEGONA SESSIÓ: PROPOSTES

3.1 Propostes dels grups temàtics

Després de la presentació de les dificultats i oportunitats elaborades pels grups funcionals i després del debat en comú d'aquestes, es van configurar els grups temàtics cercant la preferència de les persones assistents i la mescla en la composició dels nous grups.

En els quatre tallers temàtics que es van desenvolupar simultàniament al llarg d'una hora i mitja de treball aproximadament, cada una de les persones participants va proposar tres mesures dirigides a afavorir la mobilitat vianant i ciclista i resoldre els problemes d'accessibilitat detectats.

Cada grup va elaborar, a partir de les idees individuals, cinc propostes per consens per exposar a la sessió plenària i ser sotmeses a votació pel conjunt de participants.

A continuació es presenta la informació recollida de la forma més fidedigna possible durant el desenvolupament dels tallers. A l'igual que es senyalava en el cas dels tallers funcionals, els comentaris dels monitors, quan apareixen, tenen un caràcter simplement orientatiu.

Les idees individuals que apareixen corresponen a les elaborades per escrit durant el taller per cadascuna de les persones integrants del grup. Apareixen ordenades per afinitats, amb la finalitat de fer més operatiu el resum d'informació. Un agrupament similar per afinitats es va dur a terme durant el mateix taller temàtic per facilitar l'elaboració dins de cada grup.

3.1.1 Taller temàtic: Intervencions en el viari i gestió de la mobilitat

Monitor:

Alfonso Sanz Alduan

Participants:

Sergi Cruz

Gonzalo Marcos

Albert Martínez

Kailash Teixidor

Gonzalo Seguí

Rodrigo López Recio

Tomás Santamaría

Genar Escandell

Comentaris del monitor:

Els plantejaments de tots els participants van tenir una base comú important sobre la que cada participant posava el seu accent propi. Per aquest motiu va ser relativament senzill assolir un acord en relació als diferents àmbits de les actuacions que seria necessari realitzar.

Idees inicials aportades al debat pels membres del grup:

- **Intervencions en la xarxa de camins**
- Xarxa de camins d'un únic sentit per a vehicles a motor, accés limitat a residents i limitació efectiva de velocitat

- Limitació molt restrictiva (veïns, comerciants) del trànsit rodat al camí del cementiri
- “Dificultar” el trànsit de vehicles a motor en els accessos alternatius
- Trànsit restringit en els camins rurals d'accés als instituts. Només residents: Trepucó, Biniarroca, Camí Verd ¿Sentit únic? Itineraris vianants alternatius a les carreteres
- Arreglar els camins rurals que rodegen els instituts
- Recuperació de la totalitat de camins rurals per al seu ús efectiu
- Expropiació i prolongació del Camí de Santa Magdalena fins la Via de Ronda per a l'ús exclusiu de vianants i bicicletes

- **Intervencions per a vianants i ciclistes a les vies de circulació.**

- Millorar la forma de creuar la Via de Ronda
- Carril bici a les carreteres entre municipis i rondes juntament amb una vorera àmplia
- Carril bici des del poble des Castell pel Camí de Trepucó fins els Instituts
- Carril bici des dels tres municipis
- Dotar de carril bici d'anada i tornada a les carreteres d'accés als instituts: carretera de Sant Lluís i carretera de Trepucó as Castell. Des dels centres urbans senyalitzats i il·luminats
- Comunicar amb carril bici les poblacions de Sant Lluís i Es Castell amb els instituts
- Allargar el carril bici i vianant fins a Sant Lluís
- Carril bici: Sant Lluís – IES (carretera general); Es Castell – IES (camí de Trepucó); Centre de Maó - Ermita de Gràcia - IES
- Camí escolar agradable, segur, ampli i prioritari Esplanada – IES

- Crear un carril bici i un vial per als vianants que comuniqui de la manera més curta possible la Via de Ronda amb els dos instituts
- Centre urbà: habilitar voreres ampliant-les per possibilitar la circulació vianant i en bici (carril mixt). Reduir la calçada destinada al trànsit rodat. Unir i senyalitzar els carrils - voreres amb passos elevats. Carreteres: habilitar carril bici-vianant a nivell distint al de la calçada. Camins: habilitar els alternatius per a ús exclusiu de bicicletes, modificar parets ampliant camins.

- **Altres intervencions**

- Transport públic: horaris, freqüències i preus adequats al transport escolar
- Que els pares deixin anar els seus fills a peu o en bicicleta

Les propostes consensuades pel grup i presentades al segon plenari per a la seva votació:

- **Itinerari ciclista i vianant de connexió entre els instituts i Sant Lluís i Es Castell amb una via segregada (Com Ronda de l'Hospital)**

(Vots obtinguts: 13)

- **Recuperació de camins rurals i limitacions al trànsit de vehicles motoritzats en ells.**

(Vots obtinguts: 4)

- **Facilitar l'ús esporàdic del bus escolar per part dels que accedeixen als instituts a peu o**

en bici. Millorar els serveis de transport públic regular.

(Vots obtinguts: 3)

- **Connexió centre de Maó - Instituts:** Obrir els instituts a la ciutat a través del camí de Santa Magdalena exclusiu per a bicis i vianants; a J. A. Clavé via ciclista, millora de la vorera i/o restricció del trànsit; Encreuament de la Ronda: prioritat vianant amb semàfors i reducció de la velocitat; Camí del Cementiri: restricció del trànsit motoritzat i seguretat per a vianants i ciclistes.

(Vots obtinguts: 13)

Idees inicials aportades al debat pels membres del grup:

- **Incentivar entre els joves l'ús de mitjans alternatius**

- Organitzar recorreguts en bicis per les tardes, en hores en que la presència sigui molt evident. Es pot tractar de "gimcanes" amb preus sucosos, que siguin protagonistes de la ciutat
- Donar-los major rellevància. Donar, per part de tots, una major rellevància a l'ús de la bicicleta, per a que no sembli el transport dels pobles, per acabar amb la humillació que puguin fer altres alumnes a aquell que usa la bicicleta

- **Reunió de pares i mares**

- Un cop fetes les millores dels accessos, reunió amb els pares per fer-los veure els avantatges i les millores fetes per poder tenir accessibilitat i tranquil·litat per part d'ells
- Es podrien fer alguns tallers a les mares i pares dels alumnes que tinguin por que els seus fills vagin en bicicleta a l'institut per demostrar-los que és més perillós anar en moto o en cotxe

- **Mecànica bàsica**

- Un dels problemes que han sorgit és el dels "parches". Per solucionar-ho es podrien impartir uns cursos de mecànica bàsica aplicada a la bicicleta per poder solucionar petits problemes que puguin sorgir

3.1.2 Taller temàtic: Intervencions en els instituts

Monitora:

Marta Román Rivas

Participants:

Karen Riera

Florencio Conde

Rubén Martín

Glòria Coll

Mar Lluch

- **Aparcaments**

- Aparcament per a bicis segur i si pogués ser amb un parc vial per poder conscienciar l'usuari i no usuari dels avantatges del transport alternatiu; taquilles per no dur tant de pes i sobretot protecció per a les bicis, que el que la dugui es senti segur de deixar-la a l'aparcament
- Habilitar una classe en cada centre per guardar les bicis; que en un moment determinat també pugui servir de vestuaris
- Instal·lació d'aparcabicis coberts i amb condicions que garanteixin la seguretat. Si no existeix on deixar les bicis als instituts, és difícil que els alumnes o professors les usin

- **Solucions al pes de les motxilles: llibres i horaris**

- Sembla obvi que el material que més pesa del que necessiten els alumnes són els llibres de text. Si el centre tingués un banc de llibres (que podrien ser d'altres anys reutilitzats), encara que no n'hi hagués un per a cada alumne però sí un per a cada dos, segurament reduiríem bastant la càrrega. El major inconvenient és el continu canvi en els curricula que no permet la fixació durant un temps mínim dels llibres
- Treballar el tema de la càrrega. Aquest punt és difícil, però l'horari no facilita alleugerar el pes. Combinació d'horaris

- **Solucions al pes de les motxilles: taquilles i armaris**

- Instal·lació de taquilles per guardar llibres i material escolar que no sigui necessari traslladar

- S'ha de seguir promocionant l'ús dels armaris de les aules o taquilles
- Ús eficaç de les taquilles. L'institut ja compta amb taquilles per als seus alumnes, s'hauria de plantejar si aquestes estan ubicades en els llocs idonis, si es fa un ús majoritari per part de l'alumnat i, si no, què és el que falla. Podria anar lligat al taller de mobilitat, però faria falta un estudi detallat. Les propostes podrien ser anònimes dins d'una urna a classe i treballar-ho a l'hora de tutoria.

- **Educació vial**

- Educació vial i conceptes de mobilitat amb l'objectiu d'aconseguir percepció del risc real de la circulació compartida i així guanyar seguretat
- Per donar a conèixer als alumnes el tema de mobilitat i promoure el debat i les iniciatives; generar un material atractiu, variat i accessible per a que tots aquells professors que vulguin o ho considerin interessant puguin treballar el tema amb els alumnes, sobre tot els tutors
- S'hauria de repetir un taller de mobilitat com el que s'ha realitzat avui, però dedicat als alumnes. Aquest taller que es faria amb els alumnes, es podria treballar en cada aula i seria interessant que el coordinés personal no docent pel que comporta de llibertat i expressió d'idees. L'alumne podria tenir una percepció diferent i deixar de costat la cultura del "no mola". També es treballaria el canvi de postura per a que no fos motiu de burla

Les propostes consensuades pel grup i presentades al segon plenari per a la seva votació:

- **Aparcabicis** coberts amb una pèrgola que donin sensació de seguretat (rumor de que s'enregistra amb una càmera de vigilància)
(Vots obtinguts: 7)
- **"Tunejat de bicis"**. Taller de manteniment i personalització dirigit a l'alumnat i a qui vulgui
(Vots obtinguts: 5)
- **"Motxilles a dieta"**. Mesures per reduir el pes: banc de llibres a l'institut i optimització de taquilles i armaris
(Vots obtinguts: 6)
- **Tallers contra la por**, dirigits a mares i pares per a que afavoreixin l'autonomia infantil
(Vots obtinguts: 2)
- **"Gimcana sobre rodes"**. Realització d'activitats a la ciutat amb els alumnes per normalitzar la presència de bicis al carrer
(Vots obtinguts: 1)

3.1.3 Taller temàtic: Canvi cultural amb relació a la mobilitat

Monitor:

David Carreras Martí

Participants:

Clemen García

Jesús Rabassa

Mateu Llabrés

Jesús Alonso

Joan Coll

Jaume Bonet

Idees inicials aportades al debat pels membres del grup:

• **Campanyes d'educació / concienciació ús bicicleta**

- Campanya publicitària (TV, panels, etc.) sobre els avantatges d'anar en bici
- Afavorir l'ús de la bicicleta a partir de campanyes de conscienciació que recordin els beneficis globals per a la ciutat en matèria de pacificació del trànsit, seguretat i sostenibilitat. Dirigides tant a alumnes com a pares i mares
- "A Menorca, tot a prop". Conscienciació de l'avantatge de viure on vivim (distàncies, entorn...) → Publicitat institucional.
- Campanyes sensibilitzadores de la prioritat en la circulació de la bicicleta o d'anar a peu, envers el transport motoritzat
- Fer campanyes amb continguts lúdics per potenciar el transport alternatiu (encontres, concerts... on sigui obligatori anar en bici o facin descomptes per anar en bici)

- Campanya per canviar la conducta dels conductors; major respecte per als ciclistes
- Campanya per potenciar el respecte dels ciclistes per les normes de circulació
- Publicació i difusió de rutes o itineraris per anar en bici
- Formació – educació per als pares: seguretat dels fills

- **Campanyes informatives**

- Campanyes informatives sobre els beneficis personals (salut), socials i ambientals

- **Formació als pares**

- Enfocar l'ús de la bicicleta des del punt de vista dels joves i no d'un adult, amb formació per als pares, mares i educadors de com donar aquest enfocament

- **Dificultar el trànsit motorizat**

- Enfront de la resistència “voluntària” a canviar d'hàbits i prejudicis adquirits, dificultar el trànsit del vehicle privat: falta d'aparcaments, recorreguts més llargs o subjectes a retencions, etc.

- **Material escolar**

- Dividir el llibre de text en temes o blocs. Treball de l'editorial
- Incrementar l'ús de les noves tecnologies a l'escola
- Substituir el sistema actual de material escolar (molt voluminós i que obliga a transportar-lo diàriament al centre), per un altre que, o bé el redueixi, o faciliti

deixar-lo a l'escola, possibilitant així utilitzar la bici sense dificultat

- **Infraestructura per a la bicicleta**

- Habilitació als centres d'espais físics on instal·lar algun tipus de circuit per practicar. Acció preferent en escoles de primària, de manera que en arribar a l'institut l'hàbit d'anar en bici estigui assimilat
- Potenciar l'ús de la bicicleta mitjançant la creació de xarxes: col·legi, centres de treball, zones esportives, centres d'oci, etc.
- Peatonització de centres urbans.

- **Educació reglada**

- Foment de l'educació vial en els centres educatius → Avantatges d'anar en bicicleta
- Assignatura o matèria obligatòria relacionada amb “Educació per a la ciutadania”, sobre mobilitat sostenible, y no únicament com educació vial

Les propostes consensuades pel grup i presentades al segon plenari per a la seva votació:

- **Reduir el pes del material a transportar** mitjançant noves tecnologies i llibres en blocs temàtics

(Vots obtinguts: 10)

- Continguts transversals obligatoris en **mobilitat sostenible** i no tan sols en educació vial

(Vots obtinguts: 0)

- Promoure **carrers d'ús compartit cotxe + bici** (amb prioritat per al segon), en forma de xarxa

(Vots obtinguts: 6)

- **Campanyes per afavorir l'ús de la bicicleta** i anar a peu: "Menorca, tot a prop"; "Vine al concert en bicicleta". I campanyes lúdiques.

(Vots obtinguts: 9)

- Campanyes informatives sobre els **beneficis personals (salut), socials i ambientals**

(Vots obtinguts: 1)

- **Enfocar l'ús de la bicicleta des del punt de vista dels joves** i no d'un adult, amb formació per als pares, mares i educadors de com donar aquest enfocament

(Vots obtinguts: 1)

3.1.4 Taller temàtic: Intervencions de context en l'entorn de l'illa

Monitor:

Sergi Marí

Participants:

Rafel Andreu

Francisco Sánchez

Montse Peig

Remi Lora

J. M. Franch

Estrella Lin

Idees inicials aportades al debat pels membres del grup:

- **Propostes de sensibilització i formació**

- Campanya d'ús de la bicicleta
- Dia de la bicicleta i d'anar a peu
- Setmana cultural dedicada a la bici i a anar a peu
- Campanya de publicitat (fulletons, cartells...) sobre els camins alternatius a la carretera
- Taller - escola municipal i insular de mobilitat
- Cursos bàsics d'arreglar bicicletes
- Campanya pel respecte a les coses dels altres (bicis)

- **Mesures sobre el context més general**

- Fer un estudi de mobilitat urbana, sobre els barris, les escoles i la feina
- Un pla únic de l'administració local i insular
- Crear incentius fiscals a la compra de bicicletes
- Creació d'il·les per a vianants en cada població

- **Propostes per a la zona de llevant**

- Recuperació d'antics camins i difondre informació sobre aquests
- Actuacions puntuals com senyals, mapes i millora de la xarxa viària
- Millora d'alguns paviments poc adequats per anar en bici
- Millora del transport públic entre poblacions (més freqüència i ampliació d'horaris) i a bon preu
- Accions en l'entorn dels instituts com: Av. Clavé d'un sol sentit, Camí de Trepucó d'un sol sentit i itineraris adaptats des de tots el barris de Maó fins el Camí de Trepucó
- Bicing

- **Més itineraris adaptats i sentits únics**

(Vots obtinguts: 0)

Les propostes consensuades pel grup i presentades al segon plenari per a la seva votació:

- **Campanya d'ús de la bici i d'anar a peu** que inclogui: publicitat, senyalització i mapes.

(Vota obtinguts: 1)

- **"Pla d'actuació insular"** que es basi en estudis de mobilitat urbana i que suposi peatonització i recuperació de camins.

(Vots obtinguts: 6)

- **Millorar el transport públic.** A Maó i entre les poblacions.

(Vots obtinguts: 9)

- **"Bicing"** a tot Menorca

(Vots obtinguts: 7)

3.2 Les propostes més valorades o amb més suport

Després de la presentació en el plenari final del conjunt de 20 mesures elaborades pels quatre tallers temàtics, es va demanar als assistents que repartissin entre les propostes els seus vots (cinc per a cada participant), amb l'única condició que no els estava permès de votar les elaborades pel taller de treball en el que havien participat, ja que es suposa que aquestes compten amb el suport unànime dels seus integrants.

El nombre de vots aconseguit per cadascuna de les idees presentades al plenari és el que apareix a l'inici. A continuació es presenta un llistat de totes elles ordenades pel nombre de vots obtinguts. En relació a aquesta qüestió, és imprescindible assenyalar que aquelles propostes que obtenen molt pocs o cap vot, posseeixen el valor, en qualsevol cas, d'haver estat debatudes, consensuades i presentades pel grup corresponent de treball. D'alguna manera, es pot dir que tota proposta té, com a mínim, els vots dels participants del grup que l'ha elaborat.

D'acord amb la filosofia del mètode utilitzat, una vegada realitzada la votació i recomptats els vots, es pot obrir un debat amb l'objecte de reflexionar col·lectivament sobre els resultats i també comprovar si existeixen propostes afins elaborades pels diferents grups, els vots dels quals es poguessin sumar d'alguna manera. Els problemes d'horari, degut a que s'havia dissenyat un taller "comprimat" al lloc d'un normal que habitualment sol durar quasi el doble de temps de l'utilitzat en aquest cas, van fer que aquest procés de debat final no es dugués a terme del tot correctament, perquè les persones assistents havien de marxar.

No obstant, en aquesta síntesi s'ha plantejat la suma d'aquelles que són molt similars, però atès que aquesta acció no ha comptat amb el beneplàcit dels assistents, per falta de temps al debat final, com hem dit, no s'ha reelaborat una nova proposta de síntesi i tampoc no s'ha transformat l'ordre original en el que foren votades.

En tot cas, és precís recalcar que el mecanisme de votació i prioritització no constitueix el fi últim del taller, sinó més aviat una forma d'enriquir el procés de debat i reflexió i de tancar de forma significativa la pròpia jornada de treball en comú. L'important són tant els diagnòstics comuns, com el conjunt de 20 propostes elaborades pels grups. Aquestes propostes poden admetre diverses lectures i, consegüentment, diferents formes d'agrupament per afinitat, com es correspon amb el paper fonamental d'eina de treball que pretén ser el document producte d'un taller d'aquestes característiques.

A continuació es presenta un quadre resum de les propostes que el conjunt de participants realitzà mitjançant aquesta simple votació.

Taller temàtic A: Intervencions en el viari i en la gestió de la mobilitat

Taller temàtic B: Actuacions en els instituts

Taller temàtic C: Canvi cultural amb relació a la mobilitat

Taller temàtic D: Intervencions de context en l'entorn de l'illa.

Nº de vots obtinguts	Propostes consensuades en els tallers temàtics i presentades al plenari en el panel final	Grup temàtic en el qual es formulà
13	Connexió centre de Maó - Instituts: Obrir els instituts a la ciutat a través del camí de Santa Magdalena exclusiu per a bicis i vianants; a J. A. Clavé, via ciclista, millora de vorera i/o restricció del trànsit: encreuaments de la Ronda, prioritat vianant amb semàfors i reducció de la velocitat; Camí del Cementiri, restricció del trànsit motoritzat i seguretat per a vianants i ciclistes.	A
13	Itinerari ciclista i vianant de connexió entre els instituts i Sant Lluís i Es Castell amb una via segregada (com Ronda de l'Hospital).	A
10 + 6	Reduir el pes del material a transportar mitjançant noves tecnologies i llibres en blocs temàtics. + "Motxilles a dieta" . Mesures per reduir el pes: banc de llibres a l'institut i optimització de taquilles i armaris.	C B
9 + 3	Millorar el transport públic. A Maó i entre les poblacions. + Facilitar l' ús esporàdic del bus escolar per part dels que accedeixen als instituts a peu o en bici. Millorar els serveis de transport públic regular .	D A
9 + 1	Campanyes per afavorir l'ús de la bicicleta i anar a peu: "Menorca, tot a prop"; "Vine al concert en bicicleta" i campanyes lúdiques. + Campanya d'ús de la bici i d'anar a peu que inclogui: publicitat, senyalització i mapes.	C D
7	Aparcabicis coberts amb una pèrgola que doni sensació de seguretat (rumor d'enregistraments amb càmera de vigilància).	B
7	"Bicing" a tot Menorca	D
6 + 4	"Pla d'actuació insular" que es basi en estudis de mobilitat urbana i que suposi peatonització i recuperació de camins. + Recuperació de camins rurals i limitacions al trànsit de vehicles motoritzats en ells.	D A

Taller de diagnòstic i propostes
L'accessibilitat als instituts Cap de Llevant i Pasqual Calbó

6	Promoure carrers d'ús compartit cotxe + bici (amb prioritat per a la segona) en forma de xarxa	C
5	"Tunejat de bicis" . Taller de manteniment i personalització dirigit a l'alumnat i a qui vulgui.	B
2	Campanyes informatives sobre els beneficis personals (salut), socials i ambientals .	C
1	Tallers contra la por , dirigits a mares i pares per a que afavoreixin l'autonomia infantil.	B
1	Enfocar l'ús de la bicicleta des del punt de vista dels joves i no d'un adult, amb formació per als pares, mares i educadors, de com donar aquest enfocament.	C
0	"Gimcana sobre rodes" . Realització d'activitats a la ciutat amb els alumnes per normalitzar la presència de bicis als carrers.	B
0	Continguts transversals obligatoris en mobilitat sostenible i no tan sols en educació vial.	C
0	Més itineraris adaptats i sentits únics.	D

4 PROGRAMA DE LA JORNADA

MAÓ, 9 DE ABRIL DE 2008

16:00 Benvinguda. Explicació dels objectius i de la metodologia dels tallers

Presentació: objectiu i marc del taller

Rubén Martín Geijo

Director de Mobilitat del Consell Insular

Metodologia de treball

Marta Román Rivas

Gea21. Grupo de Estudios y Alternativas S.L.

16:30 Treball en 4 grups funcionals

Grup 1: Alumnat

Grup 2: Mares i pares

Grup 3: Personal de l'institut, docent i no docent

Grup 4: Administració: tècnics i polítics de Maó, Sant Lluís, Es Castell i del Consell Insular

Objectiu: elaborar un diagnòstic de l'accessibilitat vianant i ciclista als instituts

17:30 Plenari

Posada en comú dels diagnòstics dels grups funcionals

18:00: Pausa – Cafè

18:30 Treball en grups temàtics per a l'elaboració de propostes

Taller temàtic A: Intervencions en el viari i en la gestió de la mobilitat

Taller temàtic B: Actuacions en els instituts

Taller temàtic C: Canvi cultural amb relació a la mobilitat

Taller temàtic D: Intervencions de context en l'entorn de l'illa

20:00 Plenari: Posada en comú, votació i conclusions de la sessió

20:30 Clausura de la jornada